

Drumuri minime de la un vârf s dat
la celelalte vârfuri
(de sursă unică)

Algoritmul lui BELLMAN – FORD

► Ipoteză:

Arcele pot avea și cost negativ

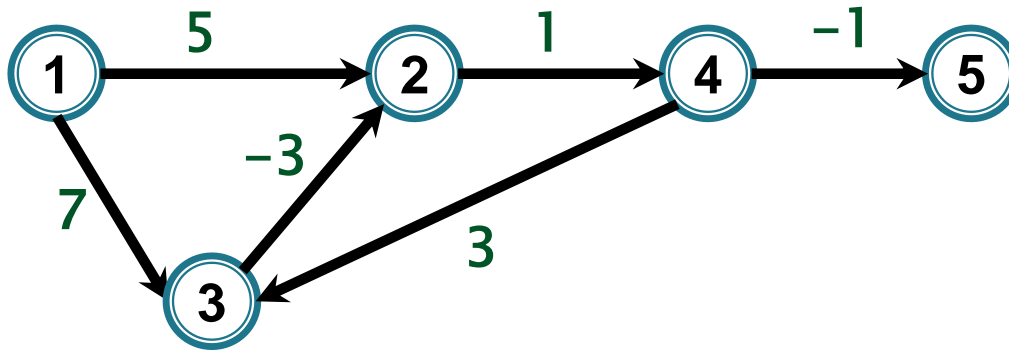
Graful nu conține circuite de cost negativ

(dacă există – algoritmul le va detecta $\Rightarrow$ nu soluție)

Toate vârfurile sunt accesibile din s

Algoritmul Bellman Ford

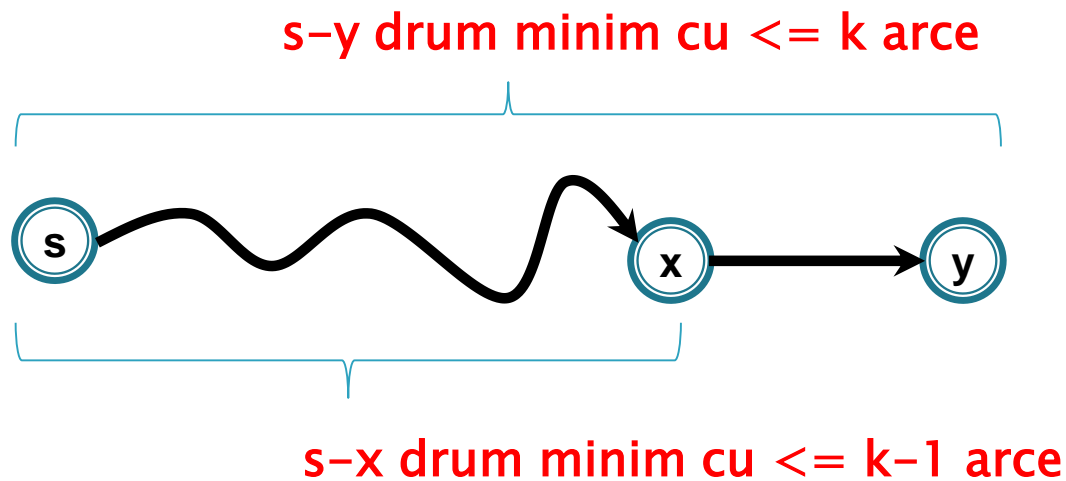
Algoritmul lui BELLMAN – FORD

Algoritmul lui Dijkstra – doar pentru ponderi nenegative

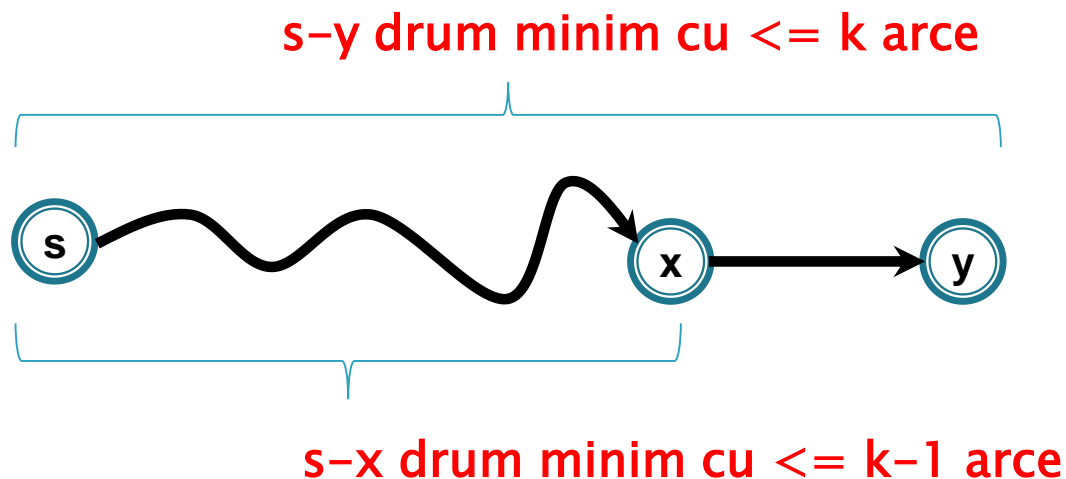
Algoritmul lui BELLMAN – FORD

- ▶ **Idee:** La un pas relaxăm toate arcele
- ▶ De câte ori?

Algoritmul lui BELLMAN – FORD

- ▶ **Idee:** La un pas relaxăm toate arcele
- ▶ De câte ori?

Dacă P este s-y drum minim cu $\leq k$ arce $\Rightarrow$

$[s \underline{P} x]$ este s-x drum minim cu $\leq k-1$ arce

Un drum minim are cel mult $n-1$ arce $\Rightarrow n-1$ etape

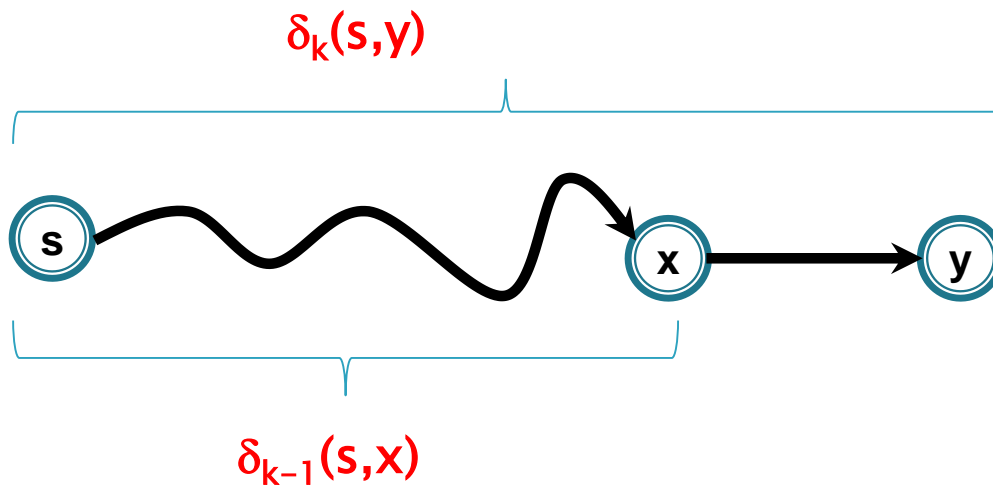
Algoritmul lui BELLMAN – FORD

- ▶ **Idee:** La un pas relaxăm toate arcele
(nu relaxăm arcele dintr-un vârf selectat u , ci **din toate vârfurile**)
  - ▶ **$n-1$ etape** – după k etape $d[u] \leq$ costul minim al unui drum de la s la u cu cel mult k arce (**programare dinamică**)
- $\Rightarrow$ după k etape sunt corect calculate etichetele $d[u]$ pentru acele vârfuri u pentru care **există un $s-u$ drum minim cu cel mult k arce**

Algoritmul lui BELLMAN – FORD

► Notăm

$\delta_k(s, x)$ = costul minim al unui s–x drum cu cel mult k arce

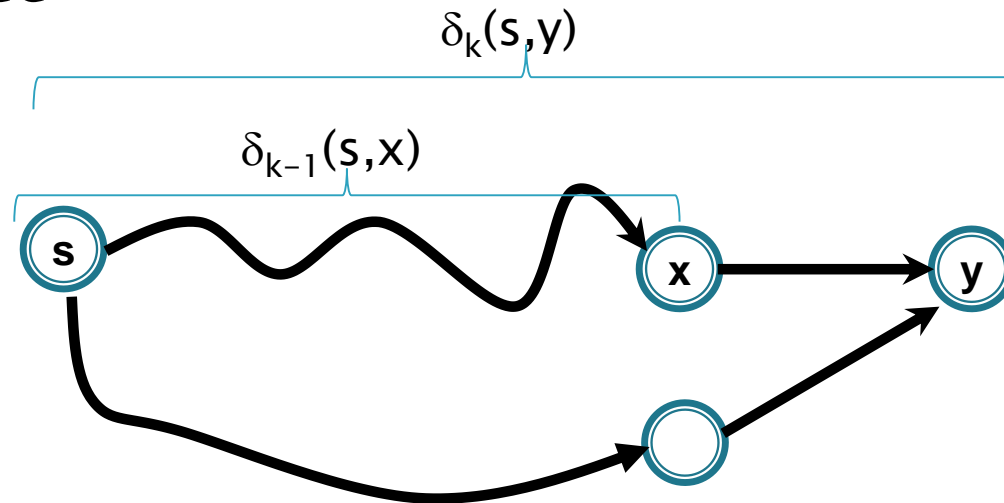

Algoritmul lui BELLMAN – FORD

► Notăm

$\delta_k(s,x)$ = costul minim al unui s-x drum cu cel mult k arce

Avem

$$\delta_k(s,y) = \min\{\delta_{k-1}(s,y), \min\{\delta_{k-1}(s,x) + w(xy) \mid xy \in E\}\}$$

Algoritmul lui BELLMAN – FORD

pentru fiecare $u \in V$ executa

$d[u] = \infty$; $tata[u] = 0$

$d[s] = 0$

pentru $i = 1, n-1$ executa

pentru fiecare $uv \in E$ executa

daca $d[u] + w(u, v) < d[v]$ atunci

$d[v] = d[u] + w(u, v)$

$tata[v] = u$

Algoritmul lui BELLMAN – FORD

pentru fiecare $u \in V$ executa

$d[u] = \infty$; $tata[u] = 0$

$d[s] = 0$

pentru $i = 1, n-1$ executa

pentru fiecare $uv \in E$ executa

daca $d[u] + w(u, v) < d[v]$ atunci

$d[v] = d[u] + w(u, v)$

$tata[v] = u$

Complexitate: $O(nm)$

Algoritmul lui BELLMAN – FORD

- ▶ Optimizări

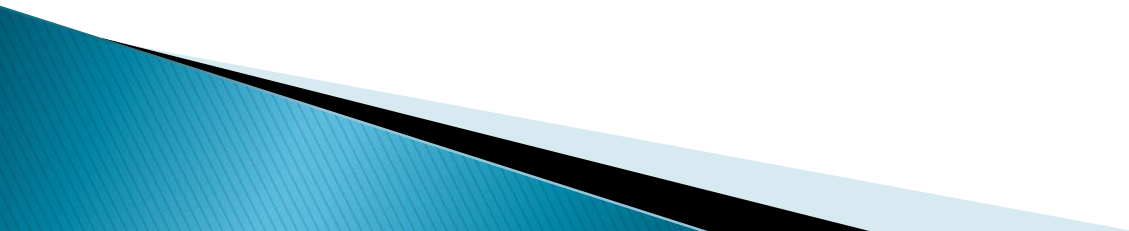
La un pas este suficient să relaxăm arcele din vârfuri ale căror etichetă s-a modificat anterior=>

Algoritmul lui BELLMAN – FORD

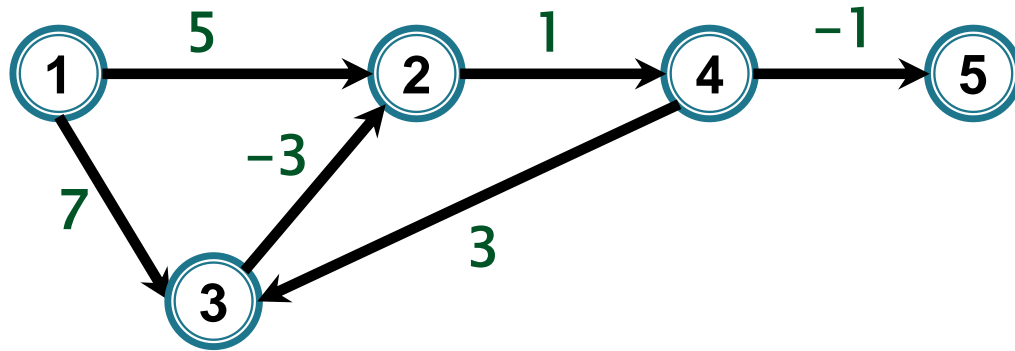
► Optimizări

La un pas este suficient să relaxăm arcele din vârfuri ale căror etichetă s-a modificat anterior=>
coadă cu vârfurile ale căror etichetă s-a actualizat

Detalii – laborator

Etapa 1

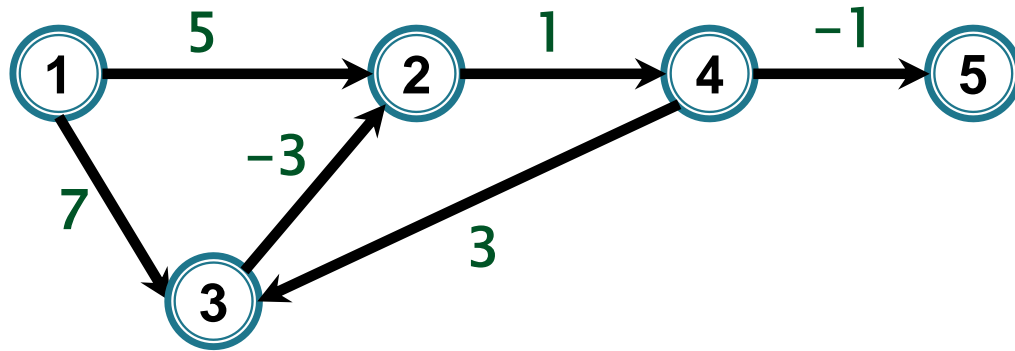

Relaxăm

1 2
1 3

	1	2	3	4	5
d	0	5	7	∞	∞

Etapa 1

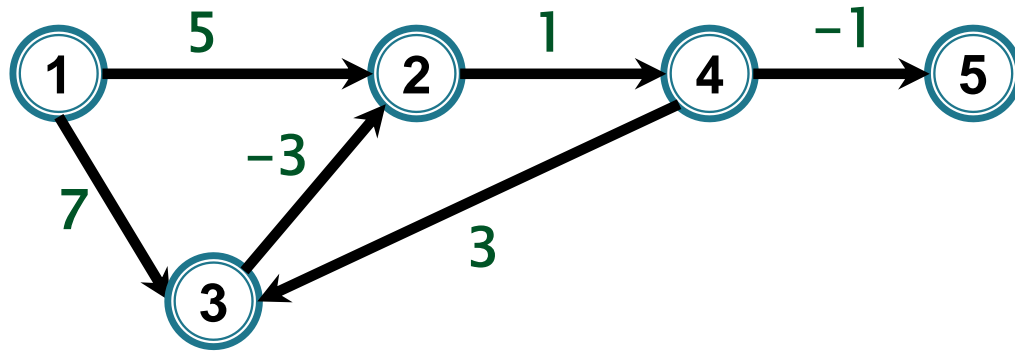

Relaxăm

1 2
1 3
2 4

	1	2	3	4	5
d	0	5	7	6	∞

Etapa 1

Relaxăm

1 2

1 3

2 4

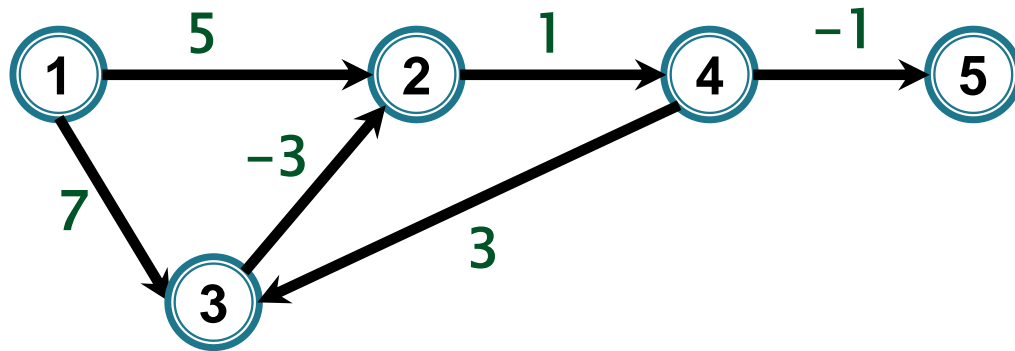
4 3

4 5

	1	2	3	4	5
d	0	5	7	6	5

Etapa 1

Relaxăm

1 2

1 3

2 4

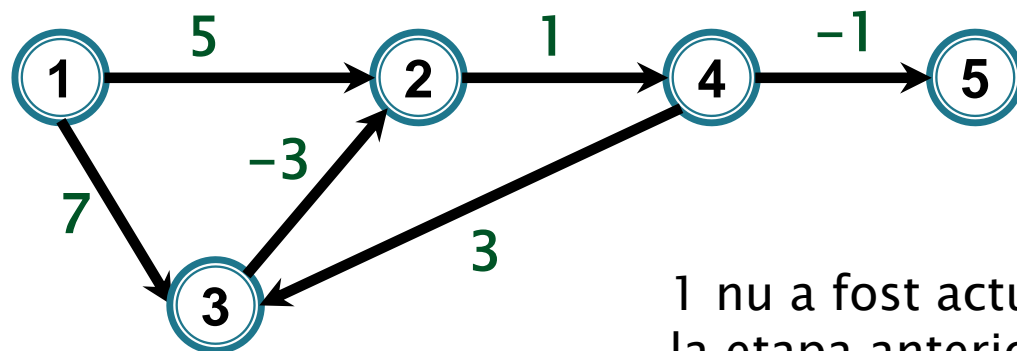
4 3

4 5

3 2

	1	2	3	4	5
d	0	4	7	6	5

Etapa 2

1 nu a fost actualizat
la etapa anterioara,
le putem ignora

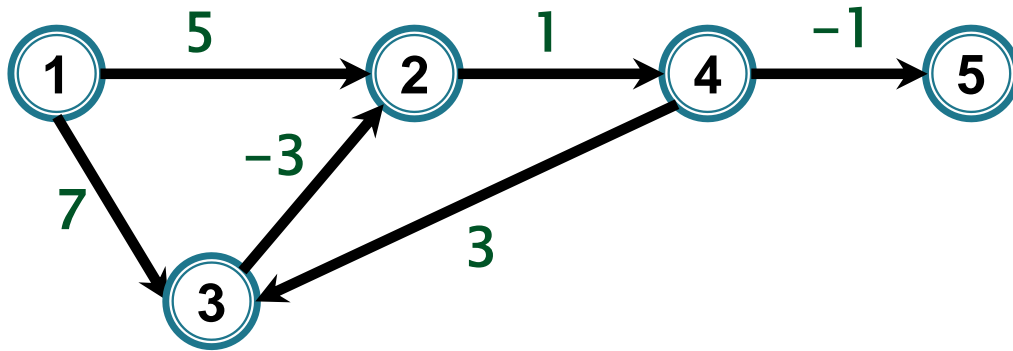
Relaxăm

1 2
1 3

	1	2	3	4	5
d	0	4	7	6	5

Etapa 2

Relaxăm

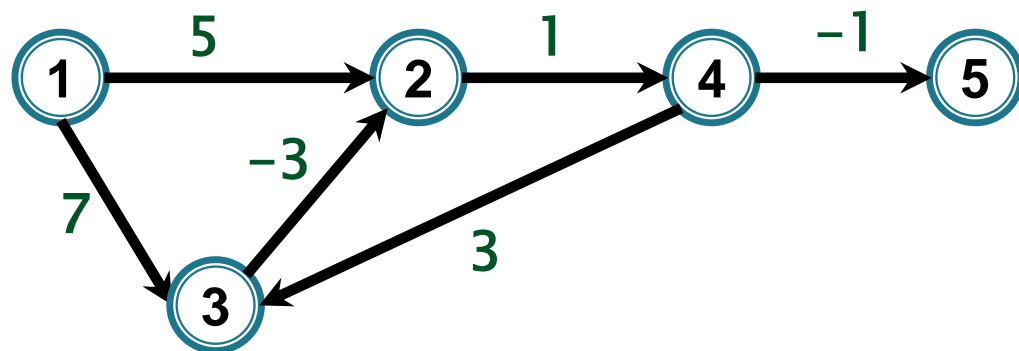
1 2

1 3

2 4

	1	2	3	4	5
d	0	4	7	5	5

Etapa 2

Relaxăm

1 2

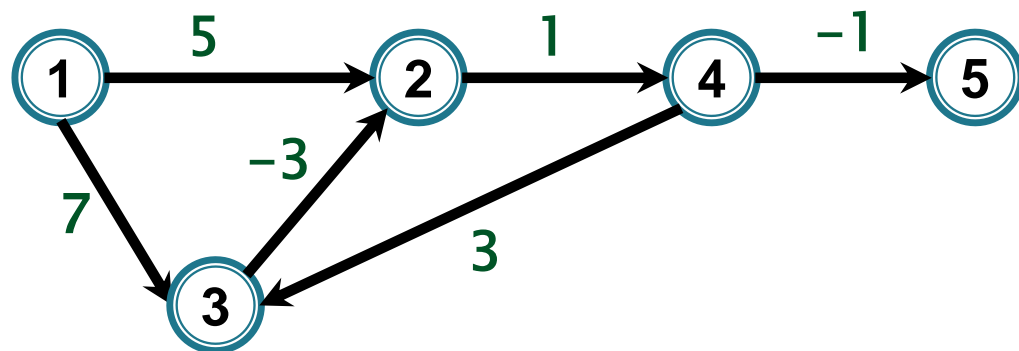
1 3

2 4

4 3

	1	2	3	4	5
d	0	4	7	5	5

Etapa 2

Relaxăm

1 2

1 3

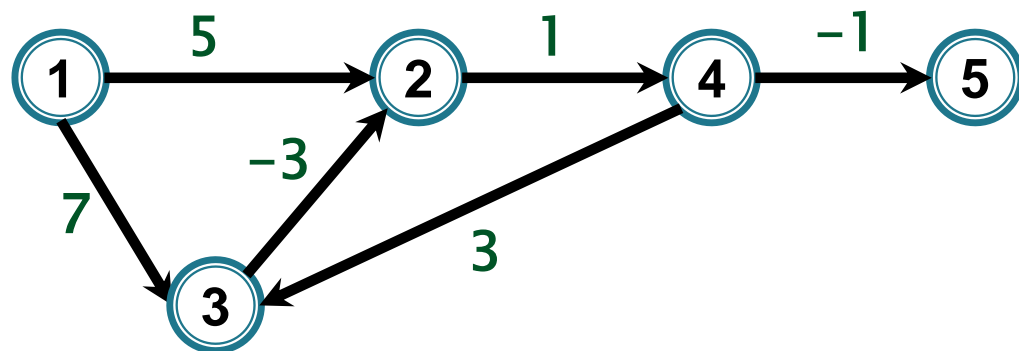
2 4

4 3

4 5

	1	2	3	4	5
d	0	4	7	5	4

Etapa 2

Relaxăm

1 2

1 3

2 4

4 3

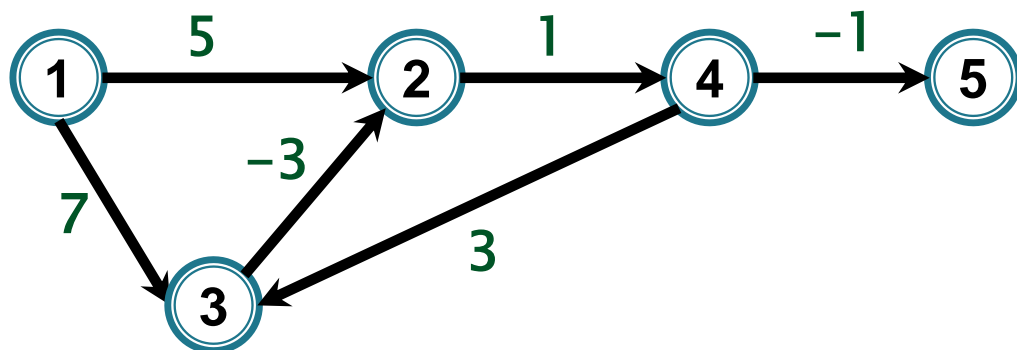
4 5

3 2

	1	2	3	4	5
d	0	4	7	5	4

Etapa 3

Relaxăm

1 2

1 3

2 4

4 3

4 5

3 2

Nu se mai actualizează nimic – stop

	1	2	3	4	5
d	0	4	7	5	4

Corectitudinea Algoritmului lui Bellman–Ford

Corectitudine

- ▶ **Lema 1 (comună).** Pentru orice $u \in V$, la orice pas al algoritmului avem:
  - a) dacă $d[u] < \infty$, există un drum de la s la u în G de cost $d[u]$ și acesta se poate determina din vectorul $tata$:
 $tata[u] =$ predecesorul lui u pe un drum de la s la u de cost $d[u]$
  - b) $d[u] \geq \delta(s, u)$

Corectitudine

- ▶ **Demonstrație:** Inducție după numărul de etape (o etapa = relaxarea tuturor muchiilor):

După k iterații

$$d[x] \leq \delta_k(s, x)$$

= costul minim al unui s - x drum cu cel mult k muchii

Corectitudine

- ▶ $d[x] \leq \delta_k(s, x)$

= costul minim al unui s-x drum cu cel mult k muchii

- ▶ $k = 0: d[s] = 0 = w([s])$

- ▶ $k-1 \Rightarrow k$. Presupunem că înainte de iterația k

$$d[x] \leq \delta_{k-1}(s, x) \text{ pentru orice } x$$

Eticheta unui vârf y la iterația k se actualizează astfel:

Corectitudine

ipoteza de inducție

$$d[y] \leq \min\{d[y], \min\{d[x] + w(x, y) \mid xy \in E\}\} \leq$$

Corectitudine

ipoteza de inducție

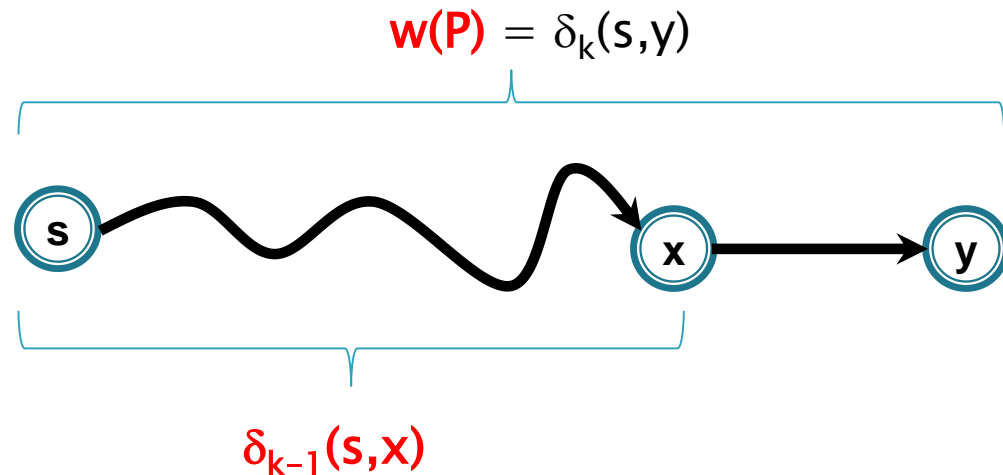
$$\begin{aligned} d[y] &\leq \min\{d[y], \min\{d[x] + w(x, y) \mid xy \in E\}\} \leq \\ &\leq \min\{\delta_{k-1}(s, y), \min\{\delta_{k-1}(s, x) + w(x, y) \mid xy \in E\}\} = \\ &= \delta_k(s, y) \end{aligned}$$

Corectitudine

- ▶ $k-1 \Rightarrow k$. Presupunem că înainte de iterația k

$$d[x] \leq \delta_{k-1}(s, x) \text{ pentru orice } x$$

Varianta 2. Fie P un s - y drum cu cost minim printre cele cu cel mult k arce ($w(P) = \delta_k(s, y)$)

Corectitudine

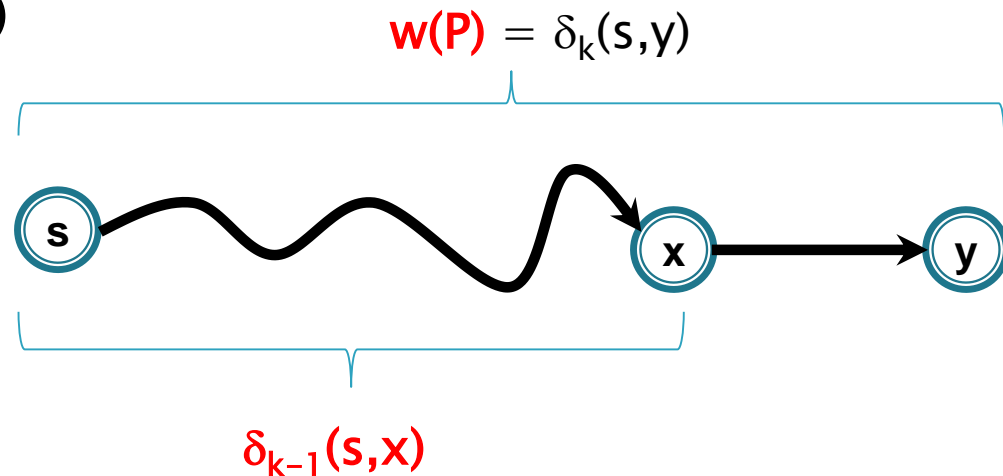
- ▶ $k-1 \Rightarrow k$. Presupunem că înainte de iterația k

$$d[x] \leq \delta_{k-1}(s, x) \text{ pentru orice } x$$

Varianta 2. Fie P un s - y drum cu cost minim printre cele cu cel mult k arce ($w(P) = \delta_k(s, y)$)

$\Rightarrow$ $[s \underline{P} x]$ este s - x drum cu cost minim printre cele cu cel mult $k-1$ arce, deci are cost $\delta_{k-1}(s, x)$

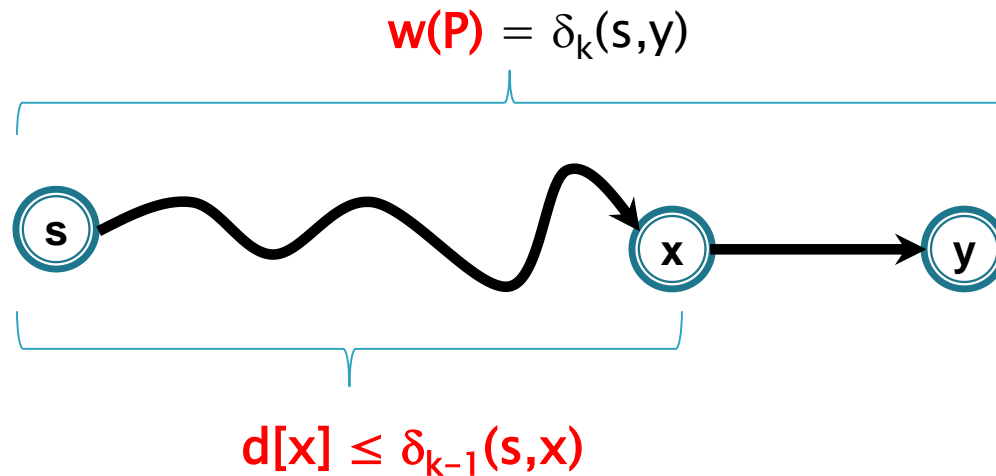
$$\Rightarrow d[x] \leq \delta_{k-1}(s, x)$$

Corectitudine

După relaxarea arcului xy :

$$\begin{aligned} d[y] &\leq d[x] + w(xy) \leq \\ &\leq \delta_{k-1}(s, x) + w(xy) = \\ &= w([s \underline{P} x]) + w(xy) = w(P) = \delta_k(s, y) \end{aligned}$$

Detectarea de circuite negative

Detectarea de circuite negative

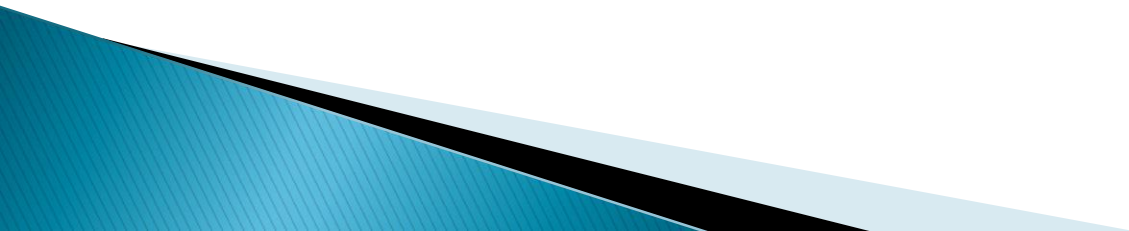
- ▶ Există un circuit negativ în G (accesibil din s) $\Leftrightarrow$ dacă algoritmul ar mai face o iterație s -ar mai actualiza etichete de distanță
- $\Leftrightarrow$ După $n-1$ iterații există un arc uv cu
$$d[v] > d[u] + w(uv)$$

Detectarea de circuite negative

Demonstrație: Arătăm că

nu există circuite negative (accesibile din s) $\Leftrightarrow$

nu se mai fac actualizări la pasul n

Detectarea de circuite negative

Demonstrație: Arătăm că

nu există circuite negative (accesibile din s) $\Leftrightarrow$

nu se mai fac actualizări la pasul n

- ▶ Dacă nu există circuite negative $\Rightarrow$ nu se mai fac actualizări la pasul n (din corectitudine)

Detectarea de circuite negative

Demonstrație: Arătăm că

nu există circuite negative (accesibile din s) $\Leftrightarrow$

nu se mai fac actualizări la pasul n

- ▶ Dacă nu există circuite negative $\Rightarrow$ nu se mai fac actualizări la pasul n (din corectitudine)
- ▶ Dacă nu se mai fac actualizări la pasul n , pentru orice circuit $C=[v_0, \dots, v_p, v_0] \Rightarrow d[v_{i+1}] \leq d[v_i] + w(v_i v_{i+1})$

Însumând pe circuit:

Detectarea de circuite negative

Demonstrație: Arătăm că

nu există circuite negative (accesibile din s) $\Leftrightarrow$

nu se mai fac actualizări la pasul n

- ▶ Dacă nu există circuite negative $\Rightarrow$ nu se mai fac actualizări la pasul n (din corectitudine)
- ▶ Dacă nu se mai fac actualizări la pasul n , pentru orice circuit $C=[v_0, \dots, v_p, v_0] \Rightarrow d[v_{i+1}] \leq d[v_i] + w(v_i v_{i+1})$

Însumând pe circuit:

$$d[v_0] + \dots + d[v_p] \leq d[v_0] + \dots + d[v_p] + w(v_0 v_1) + \dots + w(v_p v_0)$$

$$\Rightarrow 0 \leq w(v_0 v_1) + \dots + w(v_p v_0) = w(C)$$

Detectarea de circuite negative

Afişarea circuitului negativ detectat – folosind tata:

Algoritmul lui BELLMAN – FORD

pentru fiecare $u \in V$ executa

$d[u] = \infty$; $tata[u] = 0$

$d[s] = 0$

pentru $i = 1, n-1$ executa

pentru fiecare $uv \in E$ executa

daca $d[u] + w(u, v) < d[v]$ atunci

$d[v] = d[u] + w(u, v)$

$tata[v] = u$

pentru fiecare $uv \in E$ executa

daca $d[u] + w(u, v) < d[v]$ atunci

$d[v] = d[u] + w(u, v)$

$tata[v] = u$

STOP, exista circuit negativ

Detectarea de circuite negative

Afișarea circuitului negativ detectat – folosind tata:

- ▶ Fie v un vârf al cărui etichetă s-a actualizat la pasul suplimentar n

Detectarea de circuite negative

Afișarea circuitului negativ detectat – folosind tata:

- ▶ Fie v un vârf al cărui etichetă s-a actualizat la pasul suplimentar n
- ▶ Facem n pași înapoi din v folosind vectorul $tata$ (către s) ;
fie x vârful în care am ajuns
- ▶ Afișăm circuitul care conține pe x folosind $tata$ (din x până ajungem iar în x)